

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ”Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En europeisk strategi för viktig möjliggörande teknik: mot tillväxt och jobb”

COM(2012) 341 final

(2013/C 44/15)

Föredragande: **Peter MORGAN**

Den 26 juni 2012 beslutade Europeiska kommissionen att i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

”Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En europeisk strategi för viktig möjliggörande teknik: mot tillväxt och jobb”

COM(2012) 341 final.

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 4 december 2012.

Vid sin 485:e plenarsession den 12–13 december 2012 (sammanträdet den 12 december) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 102 röster för, 2 röster emot och 7 nedlagda röster.

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Detta är kommissionens andra meddelande om viktig möjliggörande teknik. EESK utarbetade ett yttrande ⁽¹⁾ om kommissionens tidigare meddelande ⁽²⁾ i september 2010. Där välkomnade EESK att EU sätter fokus på viktig möjliggörande teknik, men uttryckte även starka tvivel om förslagets ändamålsenlighet på grund av de brister som konstaterades i EU:s högteknologiska tillverkningsindustri.

1.2 Punkt 1.10 i det yttrandet innehåller EESK:s rekommendationer om att

- ta tag i den inre marknads misslyckande när det gäller att uppmuntra företagande och utforma en industristrategi för att ta itu med den allvarliga bristen på högteknologiska företag i EU,
- återföra tillverkningen till Europa och öka antalet nya företag i Europa,
- göra det lättare för företagen att få finansiering till innovativ teknik,
- skapa ekonomiska incitament så att EU blir en gynnsam plats för innovation och företagande inom viktig möjliggörande teknik,
- inleda en radikal reform av skolor och universitet för att kunna tillhandahålla den kompetens som behövs,
- stimulera kluster av högteknologiska innovativa företag i anslutning till universitet och forskningsinstitut,

— erkänna att världen har förändrats och föra en offensiv internationell handelspolitik,

— säkerställa att detta initiativ är övergripande och integrerar alla berörda initiativ från samtliga generaldirektorat.

EESK upprepar dessa rekommendationer.

1.3 I sitt senaste meddelande föreslår kommissionen att EU:s FoU-insatser ska göras om till en strategi som bygger på tre pelare och som ska stödja inte bara FoU utan även pilotverksamhet för att utveckla prototyper och avancerade tillverkningsystem i syfte att omvandla teknik till färdiga produkter. EESK vill i detta sammanhang framföra följande två rekommendationer: För det första bör de två nya pelarna i strategin inte få en inriktning som gör att satsningarna på EU:s FoU minskas, eftersom forskning – särskilt grundforskning – är den grogrund som behövs för att viktig möjliggörande teknik ska växa fram. För det andra bör detta system, som enbart verkar bygga på tanken att man så snabbt som möjligt måste få ut ny teknik på marknaden, kompletteras med en ökad efterfrågan från de etablerade tillverkarnas sida. Enligt EESK:s mening bör man alltså satsa mer på att bygga upp kapaciteten i EU:s tillverkningsföretag.

1.4 EESK stöder generellt den handlingsplan som presenteras i avsnitt 3 nedan. Med tanke på de skillnader som finns mellan medlemsstaterna skulle EESK dock vilja se att det utformades handlingsprogram med utgångspunkt i den kompetens och de möjligheter som finns i de enskilda regionerna.

1.5 Vissa delar i handlingsplanen kommer troligtvis att kräva större incitament, särskilt modernisering av det statliga stödet, riskkapital, förhandlingar om immateriella rättigheter på global nivå, handelsförhandlingar inom den högteknologiska industrin och förbättringar av utbildning och fortbildning på alla nivåer, i synnerhet när det gäller ingenjörer och forskare.

⁽¹⁾ EUT C 48, 15.2.2011, s. 112.

⁽²⁾ COM(2009) 512 final.

1.6 Styrningen av projektet för viktig möjliggörande teknik tas visserligen upp i handlingsplanen, men metoderna är inte tillräckligt tydligt beskrivna, vilket innebär att programmets drivkraft kanske inte är tillräcklig.

2. Inledning

2.1 Kommissionen inrättade en högnivågrupp som skulle undersöka reaktionerna på det första meddelandet och sammanställa en rapport⁽³⁾, som offentliggjordes i juni 2011. I detta andra meddelande har "En europeisk strategi för viktig möjliggörande teknik" utarbetats.

2.2 I sin rapport kartlägger högnivågruppen de största problemen för EU när det gäller att omvandla idéer till produkter som kan marknadsföras – det som i internationella sammanhang kallas att ta sig igenom "dödens dal". För att göra det lättare att ta sig igenom denna dal rekommenderar högnivågruppen en strategi med tre pelare:

- Pelaren för teknisk forskning som bygger på tekniska anläggningar med stöd från forskningstekniska organisationer.
- Pelaren för produktutveckling som bygger på pilotverksamhet och demonstrationsprojekt som stöds av industrikonsortier.
- Pelaren för konkurrenskraftig tillverkning som bygger på globalt konkurrenskraftiga tillverkningsanläggningar som stöds av s.k. ankarföretag.

2.3 Förslaget går ut på att utveckla en industri för avancerad tillverkning som ska bli en källa till exportinkomster och fungera som stöd för företag längre fram i tillverkningskedjan som producerar maskiner som kan framställa de mest avancerade tillverkningsteknikerna i Europa (maskiner, mjukvara, tjänster osv.) samt utveckla och förbättra tillverkningssystemen (teknik och processer) för att kunna bygga effektiva, moderna och högteknologiska tillverkningsanläggningar i Europa.

2.4 De elva rekommendationerna lyder som följer:

- Viktig möjliggörande teknik bör göras till en prioriterad fråga på teknikområdet i EU.
- EU bör tillämpa Technology Readiness Level-skalan vid definitionen av FoU.
- Möjligheterna i relevanta FoU-definitioner ska utnyttjas fullt ut.
- Man bör skapa en ny balans i EU:s FoU-program.
- Man bör anlägga en strategisk ansats i fråga om programmen för viktig möjliggörande teknik.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/kets/hlg_report_final_en.pdf

— Det bör inrättas ett lämpligt regelverk för genomförandet av programmen för viktig möjliggörande teknik.

— Man bör använda kombinerade finansieringsmekanismer.

— Det ska finnas bestämmelser för statligt stöd till viktig möjliggörande teknik.

— EU bör föra en globalt konkurrenskraftig immaterialrättspolitik.

— Kompetensen inom viktig möjliggörande teknik bör byggas upp, stärkas och behållas.

— Ett observations- och rådgivningsorgan för viktig möjliggörande teknik bör inrättas på EU-nivå.

3. Sammanfattning av kommissionens meddelande

3.1 "Med utgångspunkt i aktuell forskning, ekonomiska analyser av marknadstendenser och bidragen till lösningen av samhällsutmaningar har mikro- och nanoelektronik, nanoteknik, fotonik, avancerade material, industriell bioteknik och avancerad tillverkningsteknik [...] utpekats som EU:s viktiga möjliggörande teknik."

3.2 I lägesanalysen i meddelandet anges följande:

- EU är världsledande inom utveckling av viktig möjliggörande teknik.
- EU utnyttjar inte sin kunskapsbas.
- EU:s stora svaghet ligger i att man inte har lyckats omsätta sin kunskapsbas i varor och tjänster.
- Bristen på tillverkning med anknytning till viktig möjliggörande teknik är särskilt allvarlig för EU av två skäl: Man går miste om möjligheter till tillväxt och sysselsättning på kort sikt samtidigt som kunskapsbasen på lång sikt minskas.

3.3 Följande förklaringar till att man inte har lyckats anges i meddelandet:

- Det finns ingen gemensam definition eller uppfattning om viktig möjliggörande teknik.
- Man har inte gjort tillräckliga insatser för att utnyttja de möjliggörande teknikernas synergiverkan och påskynda den tid det tar att få ut dem på marknaden.
- Man har inte utvecklat produkt demonstrations- och konceptprövningsprojekt.
- Man har inte använt eller samordnat de offentliga medlen effektivt.
- Tillgången till lämpligt riskkapital är inte tillräcklig.

- Den inre marknaden i EU är splittrad och samordningen av regelverken i de olika regionerna och medlemsstaterna är bristfällig.
- Det råder brist på arbetskraft och företagare som besitter kompetens.

3.4 Strategin i detta meddelande har följande mål:

- Koncentrera EU:s politiska insatser under nästa fleråriga budgetram inom forskning och innovation och sammanhållningspolitik samt ställa om EIB:s utlåning så att utveckling av viktig möjliggörande teknik prioriteras.
- Samordna EU:s och medlemsstaternas insatser för att nå samverkansfördelar och komplementaritet mellan insatserna och kraftsamla resurser där det krävs.
- Inrätta en extern grupp för frågor som rör viktig möjliggörande teknik som ska ge kommissionen råd i frågor av betydelse för området.
- Utnyttja befintliga handelspolitiska instrument för att garantera rättvis konkurrens och lika spelregler på världsmarknaden.

3.5 Här följer en sammanfattning av kommissionens handlingsplan:

3.5.1 Anpassning av EU-instrumenten:

- Horisont 2020
 - Fördelning av 6,7 miljarder euro.
 - Omfördelning av medel till fördel för pilotverksamhet/demonstratorprojekt.
 - Sektorsövergripande projekt.
 - Urvalskriterier.
- Europeiska regionala utvecklingsfonden
 - Smart specialisering.
 - Klusterspecifika åtgärder.
- Modernisering av reglerna för statligt stöd.
- Ett avtal med Europeiska investeringsbanken.
- Främjande av den tvärvetenskapliga kompetens som behövs.

3.5.2 Samordning

- Samverkans effekter med medlemsstaternas politik för industriell innovation.
- En avsiktsförklaring för parterna inom industrin.

3.5.3 Styrelseformer

- Samordningsgrupp om viktig möjliggörande teknik inom ramen för Horisont 2020.
- En extern grupp för frågor som rör viktig möjliggörande teknik.

3.5.4 Kompetens – kommissionen ska göra följande:

- Inom ramen för Horisont 2020 fortsätta och utöka verksamheten för att locka unga till möjliggörande teknik.
- Uppmuntra Europeiska institutet för innovation och teknik att inrätta en kunskaps- och innovationsgrupp för mervärdestillverkning, där näringsliv, forskning och högskolor ingår.
- Offentliggöra ett meddelande om de föränderliga, snabbväxande utmaningarna för kompetensförsörjningen i EU före utgången av 2012.
- Utveckla partnerskap mellan utbildning och näringsliv, såsom kunskapsallianser i den högre utbildningen.
- Undersöka möjligheter att öka tillgången på högutbildad arbetskraft på områden som rör möjliggörande teknik, bland annat genom att attrahera högutbildad personal från länder utanför EU.

3.5.5 Handel

- Kommissionen kommer att sträva efter att skapa ett gynnsamt handelsklimat och likvärdiga förutsättningar på global nivå. Detta innebär att man ska underlätta marknadstillträdet och investeringsmöjligheterna, undvika att den internationella marknaden snedvrids, förbättra skyddet av immateriella rättigheter, främja ömsesidighet (särskilt vid offentlig upphandling), minska användningen av stöd och av tariffära och icke-tariffära handelshinder på världsmarknaden samt kontrollera att EU:s och WTO:s regelverk efterlevs.

4. Europeiska högteknologiska tillverkningsföretag

4.1 Strategin för viktig möjliggörande teknik är utformad så att den ska främja tillverkning inom EU av högteknologiska produkter som är viktiga för EU:s medborgare och företag i den dagliga verksamheten fram till år 2020 och därefter. Den EU-baserade tillverkningen av högteknologiska produkter är för närvarande inte tillräckligt konkurrenskraftig på världsmarknaden, trots att europeisk FoU anses vara i världsklass. Problemet anses inte vara att det råder brist på kapacitet eller skicklighet inom den europeiska tillverkningen av högteknologiska produkter, utan att man har misslyckats med överföringen mellan FoU och tillverkningen. Kommissionens strategi går följaktligen ut på att främja överföringen av teknik till produktionsledet. EESK anser dock att en framgångsrik överföring förutsätter att det finns tillverkare som klarar av att utnyttja de nya teknikerna, och EU har enligt kommittén inte tillräckligt många företag som konkurrerar inom högteknologiska tillverkningssektorer på världsmarknaden.

4.2 Tabellerna nedan är utdrag från 2012 års upplaga av Financial Times analys av de 500 främsta globala företagen och de 500 främsta företagen i varje större region. Endast sektorerna för högteknologisk tillverkning ingår i analysen.

4.3 Börsnoterade företag ger ingen helhetsbild, men kommittén är övertygad om att de är en rättvisande indikator på den relativa tillverkningskapaciteten i världens regioner.

Tabellen *FT Global 500* nedan visar antalet företag i varje högteknologisk tillverkningssektor. Kategorin framväxande marknader inbegriper bl.a. de fyra Brik-länderna. På den här nivån är Europa bara ledande när det gäller industriteknik, men tabellen över regioner ger en mer heltäckande bild.

FT Global 500						
Sektor	Antal företag					
	Globalt	USA	Japan	Framväxande marknader	Europa	
Läkemedel och bioteknik	22	11	2	0	6	Novartis (*), Roche (*), GSK, Sanofi-Aventis, AstraZeneca, Novo Nordisk Shire
Teknisk apparatur	16	10	1	2	3	ASML, Ericsson, Nokia
Mjukvara och datortjänster	13	7	1	4	1	SAP
Fordon och reservdelar	17	3	5	5	4	Daimler, VW, BMW, Continental
Kemiska produkter	18	7	1	4	5	Bayer, BASF, Air Liquide, Syngenta (*), Linde
Utrustning till hälso- och sjukvård	13	10	0	0	3	Fresenius, Synthes (*), Essilor
Allmän industri	12	5	1	5	1	Siemens
Industriteknik	13	4	3	1	5	ABB (*), Volvo, Atlas Copco, MAN, Sandvik
Rymd och försvar	7	5	0	0	2	Rolls Royce, EADS
Oljeutrustning och oljetjänster	11	7	0	0	2	Sarpem, Transocean (*)
Hem- och fritidsutrustning	4	0	3	0	1	Philips Electrical
Elektronisk och elektrisk utrustning	4	1	1	1	1	Schneider Electric

(*) De företag som är försedda med asterisk (*) är schweiziska och står utanför EU.

4.4 I tabellen *FT Regional 500* visas antalet företag tillsammans med deras sammanlagda börsvärde. Detta ger en indikation på varje regions potential, medan angivelsen om marknadsvärde är en indikation på de enskilda regionala sektorernas storlek och relativa framgång.

4.5 Europa är världsledande inom kemikalier och industriteknik. Europa har också en stark ställning när det gäller läkemedel och bioteknik, liksom inom fordonssektorn. USA dominerar inom utrustning för hälso- och sjukvård samt på området teknisk apparatur och mjukvara, medan både Japan och de framväxande marknaderna är starkare än EU när det gäller apparatur.

4.6 Utifrån denna analys är det tydligt att programmet för viktig möjliggörande teknik bör ha en strategi för att stärka de sektorer där Europa är svagt och dra nytta av de sektorer där Europa har ett relativt övertag. Särskilda ansträngningar bör göras inom medicinteknik och utrustning för hälso- och sjukvård.

FT Regional 500 inom olika tillverkningssektorer								
Sektor	Antal företag (#) och marknadsvärde (miljarder US-dollar)							
	USA		Japan		Framväxande marknader		Europa	
	#	\$	#	\$	#	\$	#	\$
Läkemedel och bioteknik	21	948	27	176	8	48	15	708
Teknisk apparatur	33	1,391	18	146	9	146	7	111
Mjukvara och datortjänster	25	1,083	12	58	5	109	7	126
Fordon och reservdelar	9	161	38	446	10	115	13	290
Kemiska produkter	16	286	32	133	16	262	22	384
Utrustning till hälso- och sjukvård	29	495	5	20	1	4	10	114
Allmän industri	7	409	8	36	9	87	5	125
Industriteknik	13	247	34	217	15	143	21	275
Rymd och försvar	12	269	0	0	1	5	9	115
Oljeutrustning och oljetjänster	16	324	0	0	1	10	2	119
Hem- och fritidsutrustning	2	25	14	118	0	0	1	20
Elektronisk och elektrisk utrustning	10	125	27	153	7	77	6	61
Alternativ energi	0	0	0	0	1	4	0	0

5. EESK:s synpunkter

5.1 Sedan 1957 har EU bara skapat tre globala högteknologiska företag: ASML, Nokia och SAP. Vi har hela tiden hamnat på efterkälken. Detta skulle kunna vara ett uttryck för ett misslyckat samspel mellan kapitalism och entreprenörskap vid en jämförelse med vad företagen i USA har uppnått under samma period, liksom de successiva asiatiska framgångarna i Japan, Taiwan, Korea och nu Kina.

5.2 Det råder visserligen fri marknadskapitalism på många områden i USA, men samtidigt har landets militärindustriella komplex, med koppling till landets världsledande universitet, skapat en synnerligen gynnsam grogrund för uppfinningar och en stor idériakedom som kan utnyttjas inom den rådande företagskulturen och på en stor marknad.

5.3 De asiatiska länderna tillhandahåller aktivt statligt stöd till och skydd av nya verksamheter till dess att de är etablerade. De har både varit öppna för och kunnat attrahera utländska investeringar på det högteknologiska området. De har tagit till sig den teknik som de utländska investeringarna har medfört och utnyttjat dem.

5.4 Situationen i Europa ser helt annorlunda ut och bristen på homogenitet är en väsentlig faktor. Ur nästan alla aspekter, vare sig det rör sig om BNP per capita, arbetslöshetssiffror, företagsinfrastruktur, universitetsinfrastruktur, utbildningsresultat, kapitalmarknader, flexibilitet på arbetsmarknaden, internetspridning osv. ser man generellt ganska djupgående skillnader mellan de sex undergrupperingarna i EU enligt Världsbankens definition. Dessa undergrupperingar är EU 15 Nord (Brittiska öarna och de nordiska länderna), EU 15 Central (de ursprungliga sex länderna minus Italien plus Österrike), EU 15 Syd (fyra Medelhavsländer), EU 12 Nord (de baltiska staterna) EU 12 Central (PL, CZ, HU, SI, SK) och EU 12 Syd (RO och BG).

5.5 Om man vill försöka få till stånd en kompetens av världsklass när det gäller viktig möjliggörande teknik skulle det vara logiskt att skraddarsy politiska åtgärder och program för var och en av dessa sex grupperingar på ett sätt som beaktar den ställning som ländernas universitet och forskningsinrättningar har, den vetenskapliga och tekniska kompetensen hos arbetskraften, möjligheterna och de befintliga marknaderna för ländernas tillverkningsföretag osv. Om detta gjordes skulle man kunna prioritera åtgärder per region med de ledande regionerna i spetsen. De sammanhållningspolitiska åtgärder som föreslås i meddelandet bör beaktas mot denna bakgrund.

5.6 Kommissionen styr EU med hjälp av lagstiftning och ekonomiskt stöd och stöds i sitt arbete av observationsgrupper och byråer. Detta sätt kan vara ändamålsenligt på områden där en enda kommissionsledamot kan ta fullt ansvar för ett initiativ. Minst sex kommissionsledamöter deltar i projektet för viktig möjliggörande teknik, och EESK tror inte att projektet kommer att lyckas om man inte koncentrerar ansvaret och uppnår en mer direkt styresform.

5.7 Det är många gamla sanningar som måste ifrågasättas. En regional ansats är ett exempel. Man har både inom

högnivågruppen och i meddelandet kommit fram till att mekanismerna för statligt stöd behöver omarbetas inför projekt för viktig möjliggörande teknik. Förslagen om immateriella rättigheter behandlas i meddelandet inte med det engagemang som beskrivs i högnivågruppens rapport⁽⁴⁾. EESK välkomnar meddelandets innehåll i fråga om handel, men anser inte att den befintliga handelspolitiken har skyddat EU:s intressen i tillräcklig grad. Detta är ytterligare ett område som skulle dra nytta av en ny styresform och ett målinriktat arbete för att främja EU:s intressen.

5.8 EESK välkomnar den förändrade inriktning som högnivågruppen har infört, där fokus skiftar från stöd till FoU till en välavvägd struktur med tre pelare. I detta avseende framstår sjunde ramprogrammet nu som otillräckligt. Kommittén är trots detta oroad över att det kanske inte finns tillräckligt många företag i EU som har den kapacitet, de produkter och den globala position som krävs för att kommersialisera resultaten från FoU-pelaren och få ut dem som produkter på marknaden. Hela förslaget bygger på att man inom pelarna två och tre kan få ut den viktiga möjliggörande tekniken på marknaden. I verkligheten är det dock vanligare att produkter inom viktig möjliggörande teknik förs ut på marknaden med hjälp av högteknologiska tillverkare som Apple, BMW, Bayer, Rolls Royce eller Airbus. EU måste tillsammans med medlemsstaterna utarbeta en strategi för att stödja och utveckla fler företag som kan tillverka slutprodukter i världsklass. Befintliga företag bör få incitament att utöka sitt sortiment med nya produkter som är högintensiva vad gäller viktig möjliggörande teknik och inriktade på världsmarknaden. I meddelandet anges flera gånger att viktig möjliggörande teknik kan skapa tillväxt och jobb. EESK ser saken ur ett annat perspektiv, nämligen att det är de företag som använder viktig möjliggörande teknik som kan skapa tillväxt och jobb. EU behöver fler företag med produkter och marknader som kan utnyttja viktig möjliggörande teknik.

5.9 När viktig möjliggörande teknik inte förs ut på marknaden av etablerade företag som gör slutprodukter så förs de ut på marknaden av entreprenörer. De flesta entreprenörer har i sin tur blivit hjälpta av riskkapitalister eller etablerade företag som tycker att entreprenören har en attraktiv idé. IBM sponsrade Microsoft och räddade Intel, Apple har sponsrat ARM Holdings som nu konkurrerar med Intel, både Google och Facebook har mottagit investeringar från rika investerare i tekniksektorn. Riskkapitalister har stöttat Google och Microsoft har stöttat Facebook. I Europa har de nordiska entreprenörerna bakom Skype och Angry Birds fått stöd från riskkapitalister i London och Kalifornien.

⁽⁴⁾ Högnivågruppen rekommenderar att EU anpassar bestämmelserna om statligt stöd för att underlätta verksamhet inom FoU och innovation och storskaliga investeringar i viktig möjliggörande teknik, särskilt genom införandet av en motsvarande övergripande klausul i EU:s ram för statligt stöd, översyn av nedtrappningsmekanismen för större investeringar, höjda trösklar för anmälan, snabbare förfaranden samt användning av projekt av gemensamt europeiskt intresse.

5.10 Projektet med viktig möjliggörande teknik är ett mikrokosmos för den större utmaning som EU står inför när det gäller att skapa välstånd. USA använder en marknadsstyrd metod och Asien tillämpar en statligt styrd politik. EU-medlemsstater såsom Tyskland och de nordiska länderna bedriver en framgångsrik politik, men det finns många andra medlemsstater som inte gör det. På den övergripande EU-nivån ställer meddelandet EU:s begränsade resurser bakom programmet för viktig möjliggörande teknik, men kommittén är orolig för att denna modell för att skapa välstånd inte kommer att vara tillräckligt effektiv i den globala konkurrensen.

6. Särskilda kommentarer

6.1 Kommittén är bekymrad över att ett skifte mot pelarna två och tre skulle medföra en minskad omfattning av FoU i EU. EESK skulle inte ställa sig bakom detta. Det krävs stora insatser inom grundforskning för att lägga grunden till nästa generation av innovationer. Modern teknik bygger främst på oväntade resultat inom grundforskningen.

6.2 Eftersom EU inte har ett militärindustriellt komplex i samma storleksordning som USA (eller Kina) måste vetenskapen stimuleras och utmanas på andra sätt inom EU. Det är detta som är betydelsefullt inom projekt som Galileo och Iter.

6.3 EESK välkomnar inriktningen på utbildning och kompetens. Vi noterar dock att meddelandet betonar det minskade antalet studenter inom vetenskapliga ämnen och på ingenjörsområdet i EU. EU:s underskott på vetenskaps- och ingenjörskompetens på alla utbildningsnivåer är en akilleshäls för både EU:s konkurrenskraft i allmänhet och projektet för viktig möjliggörande teknik i synnerhet. De planer som skisseras i meddelandet är otillräckliga, med tanke på problemets storlek och angelägenhet.

6.4 EESK har tidigare avgett ett yttrande som svar på meddelandet om modernisering av det statliga stödet⁽⁵⁾. När det

gäller viktig möjliggörande teknik är de problem som anges i punkterna 1.5.1 (definition av marknadsmisslyckande) samt 1.6.3 och 1.6.4 (lika villkor) relevanta. EU:s ansträngningar för att bevara konkurrensen på den inre marknaden har lett till att unionens globala konkurrenskraft har äventyrats.

6.5 I meddelandet noteras att riskkapitalverksamheten har minskat i EU under de senaste tio åren, och man tar faktiskt sikte på att ersätta riskkapital med EU-medel. Detta är visserligen välkommet, men det är inte tillräckligt. EESK rekommenderar att EU arbetar tillsammans med medlemsstaterna för att skapa goda förutsättningar för riskkapitalverksamheten i Europa.

6.6 Kommissionen har informerat EESK om sin avsikt med gruppen för frågor som rör viktig möjliggörande teknik, det organ som ersätter högnivågruppen. "Förutom tekniska representanter för vart och ett av de sex områdena för viktig möjliggörande teknik (nanoteknik, mikroelektronik, bioteknik, fotonik, avancerade material och avancerade tillverkningssystem) föreslås att man ska ha med aktörer som företräder flera typer av viktig möjliggörande teknik (de flesta innovativa produkter är en kombination av olika viktiga möjliggörande tekniker) och fler industrianvändare längre fram i produktkedjan (t.ex. luftfartsindustrin, bilindustrin, rymdindustrin, byggindustrin, energi, livsmedel, medicinsk utrustning, maskiner, design osv.) än i den första högnivågruppen (eftersom målet med strategin för viktig möjliggörande teknik är att främja industriproduktion av produkter som bygger på viktig möjliggörande teknik)."

6.7 Mycket kommer att bero på de företag som företräds, deras inflytande på den större (mycket större) gruppen för frågor som rör viktig möjliggörande teknik, hur gruppen lyckas hjälpa fler av de 118 regionala företagen på området för tillverkning av högteknologiska produkter att nå ut på världsmarknaden samt, framför allt, på om den lyckas bana väg för framväxten av 118 nya företag på regional nivå.

Bryssel den 12 december 2012

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

Staffan NILSSON

⁽⁵⁾ Modernisering av det statliga stödet (EUT C 11. 15.1.2013).